

FRANSA VE İSVEÇ'İN TERÖRLE MÜCADELE İKİLEMİ VE TÜRKİYE-AVRUPA İLİŞKİLERİNİN GELECEĞİ

“

Fransız yetkililerin ve medyasının saldırılarla ilgili olarak terör örgütünün argümanlarına yakın açıklamalar gerçekleştirerek bu minvalde haberler vermesi, PKK/YPG/PYD'nin Fransa iç ve dış politikasında bir araç olarak kullanılıyor olma ihtimalini akıllara getirmektedir.

”

DOÇ. DR. İSMAİL NUMAN TELCI

Başkan Yardımcısı ORSAM

T

ürkiye'nin Suriye ve Irak'ta izlediği politikalar, göçmen krizine yönelik farklı tepkiler ve diğer siyasi/ekonomik meseleler sebebiyle dönem dönem gerginleşen Türkiye-Avrupa ülkeleri ilişkileri, son dönemde yaşanan gelişmelerden ötürü yeni meydan okumalarla karşılaşmak-

tadır. Türkiye'nin Avrupa'da müttefik olarak görmek istediği kimi aktörlerin Ankara'nın güvenlik endişelerini anlama konusunda sorunlar yaşadığı ve bunları görmezden gelme eğiliminde olduğu gözlemlenmektedir. Bu çerçevede Fransa ve İsveç'te terör örgütü PKK/YPG/PYD bağlamında yaşanan gelişmeler, ilgili ülkelerin Türkiye ile ilişkilerini, terörle mücadelede ortak bir politika benimsemesini ve Kuzey Atlantik An-

laşması Örgütünün (NATO) geleceğini etkileyecek sonuçlar doğurma potansiyeline sahiptir.

PKK'NIN AVRUPA'DAKİ SİĞİNAĞI FRANSA

Aralık ayının son günlerinde Paris'te bulunan Ahmet Kaya Kültür Merkezine gerçekleştirilen saldırının ardından, Fransa'nın başkentinde örgütlenmiş PKK/YPG/PYD yandaşları Paris sokaklarını savaş alanına çeviren eylemler gerçekleştirmiştir. Olaylar Paris'te yakın dönemin en şiddetli eylemlerinden birisi olarak tanımlanır-

ken, Fransız polisi ve yetkilileri gösterilere reaksiyon göstermekte yetersiz kalmakla suçlanmıştır. Eylemciler, Paris'in prestijinin yanında, kamu mallarına, özel mülklere, sokaklara, dükkanlara, araçlara ve binalara onarılması güç zararlar vermişlerdir. Bu çerçevede, Fransız polisinin olaylara müdahalesi düşük seviyede kalırken terör örgütü yandaşları gerçekleştirdikleri protestolar sonucunda 31 Fransız polisini yaralamışlardır. Öte yandan terör örgütü sempatanları, saldırının Türkiye ile ilişkisi olduğu propagandasını yaymaya çalışmış ve gösterilerde Türkiye'yi de hedef almışlardır.

Protestolar ile birlikte Fransız medyası ve siyasi karar alıcıları pro-

testolara sebebiyet veren ilgili saldırıyı akıl sağlığı yerinde olmayan bir Fransız vatandaşının gerçekleştirdiğini açıklasa da terör örgütünün sözde bayraklarının açılmasına ve örgütün propaganda-sının yapılmasına Fransız polisi tarafından izin verilmiştir. Fransa'nın en büyük siyasi ve ekonomik aktörlerinden birisi olduğu Avrupa Birliği (AB) ve aynı zamanda Amerika Birleşik Devletleri (ABD) tarafından terör örgütü olarak ilan edilmiş olan PKK'nın Avrupa'nın en önemli başkentlerinden birinde böylesi büyük çapta ve yıkıcı eylemler gerçekleştirebilmesi, Ankara-Paris ilişkilerinin ötesinde, Fransa açısından ciddi riskleri barındıran güvenlik sorunu olarak görülmelidir. Fransa'nın bu süreçte Türkiye'nin uyarı ve önceliklerini göz ardı eden tutumu ise iki ülke ilişkileri açısından başka bir sorun alanına işaret etmektedir.

“

Son günlerde özellikle İsveç merkezli yaşanan gelişmeler, Avrupa güvenlik mimarisine dışardan geldiği ifade edilen Rus tehdidinden çok Fransa ve İsveç gibi ülkelerin içeriden zarar verdiklerini göstermektedir.

”

Nitekim Fransız yetkililerin ve medyasının saldırılarla ilgili olarak terör örgütünün argümanlarına yakın açıklamalar gerçekleştirerek bu minvalde haberler vermesi, PKK/YPG/PYD'nin Fransa iç ve dış politikasında bir araç olarak kullanılıyor olma ihtimalini akıllara getirmektedir. Bu çerçevede, Fransa aynı zamanda 1980'li yıllardan bu yana önemli bir sığınak sağladığı PKK yandaşlarının zamanla Fransız iç ve dış politikasını etkileme potansiyellerini de karşısına almak istemediğini göstermektedir. Fakat burada temel mesele, Türkiye'nin 1980'li yıllardan bu yana mücadele ettiği terör örgütünün sadece Türkiye için tehdit olmadığına ortaya çıkmış olmasıdır. Nitekim PKK yandaşlarının gerçekleştirdiği Tür-

kiye-karşıtı faaliyetlerin ardından Fransa'nın Türkiye Büyükelçisi Herve Magro, Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığına çağrılmış ve Türkiye'nin meseleden ötürü rahatsızlıklarını birinci dereceden Fransa'ya iletilmiştir. Türkiye'nin üst düzey yetkililerinin ve karar alıcılarının PKK ve YPG/PYD gibi kollarının bütün Avrupa için de bir tehdit olduğunu ifadesi, bu tip gelişmeler sonucunda netlik kazanmış olsa da Fransız yetkililerin mesele hakkında ciddi bir değişiklik planının olmadığı ifade edilebilir.

İSKANDINAV İKİLEMİ: RUS TEHDİDİNİ KARŞILAMAK? TERÖR ÖRGÜTÜNE DESTEK VERMEK?

Fransa'da yaşanan gelişmelerin yankıları sürerken, PKK terör örgütünün faaliyetlerine sığınmak ve platform sağlama konusunda bir diğer gelişme de yeni yılın ikinci haftasında İsveç'te meydana gelmiştir. Şubat 2022'de Rusya'nın Ukrayna'yı işgaliyle birlikte dış politikasında askerî ittifaklarını güçlendirme arayışına giren İsveç ve Finlandiya, Avrupa güvenlik mimarisine eklenmek ve NATO'nun koruyuculuğu bünyesine

girmek amacıyla Haziran 2022'de NATO'ya üyelik başvurusunda bulunmuştu fakat her iki ülkenin de Türkiye, AB ve ABD tarafından terör örgütü olarak ilan edilen PKK'ya yönelik "izin verici" eylemleri sebebiyle Ankara, ilgili ülkelerin bu konudaki eylemlerini değiştirmemeleri hâlinde NATO'ya üyeliklerine onay verilemeyeceğini duyurmuştur.

NATO'ya yeni üye alınmasında bütün üyelerin oy birliğiyle karar vermesi gerektiğinden ötürü, Haziran 2022 tarihinde Türkiye, İsveç ve Finlandiya bir ortak mutabakat imzalamış ve ilgili taleplerin gerçekleştirilebileceği üzerinde anlaşılmıştı. Geçen yedi aylık sürenin ardından Türkiye-İsveç ve Türkiye-Finlandiya arasında çeşitli görüşmeler gerçekleştirilmiş ve Türkiye'nin talepleri doğrultusunda Stockholm ve Helsinki tarafından kısıtlı da olsa bazı adımlar atılmıştır. Bu süreçte her iki ülkede de örgütlü PKK/YPG/PYD yandaşlarının çeşitli eylemleri olmuş, Türkiye karşıtı eylemler gerektiği oranda engellenmemiş ve doğrudan bu faaliyetler kesintiye uğratılmamıştır.

Nitekim son günlerde özellikle İsveç merkezli yaşanan gelişmeler, Avrupa güvenlik mimarisine dışarıdan geldiği ifade edilen Rus tehdidinden çok Fransa ve İsveç gibi ülkelerin içeriden zarar verdiklerini göstermektedir. Geçtiğimiz günlerde İsveç'in başkenti Stockholm'deki belediye binasının önünde toplanan PKK/YPG/PYD terör örgütü yandaşları, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a yönelik birtakım sözlü ve gösterili saldırılar düzenlemişler ve İsveç polisinin ilgili olaylara müdahalesi son derece sınırlı kalmıştır. Gerçekleşen sözlü ve gösterili saldırıların ardından Türkiye Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, PKK terör örgütünün İsveç'in NATO üyeliğini engellemeye çalıştığını, İsveç hükümetinin gereken tedbirleri ivedi şekilde almadığı takdirde NATO üyeliği için istenen cevabın verilemeyeceğini açıkça ifade etmiştir.

Türk yetkililerin olaya ilişkin tepkilerinin yanında mesele uluslararası medyada da konu olmuş fakat uluslararası medya gelişmeyi PKK/YPG/PYD terör örgütü argümanlarına yakın şekilde yahut Türkiye'nin ilgili olaylar sonrasında İsveç büyükelçisini Dışişleri bakanlığına çağırmasıyla ilgili olmuştur. Geçtiğimiz günlerde İsveç Başbakanı Ulf Kristersson'un, "Türkiye'nin ülkesinin kabul edemeyeceği taleplerde bulunduğunu" ifadesinin ardından Türkiye ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'a yönelik gerçekleştirilen sözlü ve gösterili saldırının, İsveç siyasetinde önemli mesele olarak gündeme gelmesi gerekmektedir. Nitekim İsveç bu çerçevede, üyesi olduğu AB'nin dahi terör örgütü olarak gördüğü

PKK'nın yandaşlarının eylemleri sebebiyle Avrupa güvenlik mimarisinden uzun bir dönem daha uzak kalabilir. Dolayısıyla asıl mesele, bunun İsveç iç politikasında PKK/YPG/PYD'ye dair alınması acil önlemler silsilesinin tartışılmasının tetikleneceği bir platform oluşturulmasıdır.

“

Bir terör örgütünün faaliyetlerini desteklemeyi “herkesin özgür olduğu” ifadesi kapsamına aldığı görülen İsveç ve Finlandiya gibi ülkelerin de aynı rotada devam etmesi, uzun bir dönem daha NATO güvenlik şemsiyesinin dışında, dolayısıyla bir bakıma Avrupa güvenliğinin dışında değerlendirilmelerine yol açabilecektir.

”

AVRUPA GÜVENLİK MİMARISİNİN GELECEĞİ

Bu çerçevede 1950'li yıllardan itibaren uluslararası sistem çerçevesinde Avrupa siyasi sistemine kurumsal anlamda da entegre strateji izleyen Türkiye'nin Avrupalı ortakları tarafından endişelerinin yeterince doğru olarak tahlil edilmediği görülmektedir. Fransa'da, İsveç'te ve Finlandiya'da son dönemde artarak devam eden PKK/YPG/PYD eylemleri ve saldırıları, Türkiye'nin neredeyse 50 yıllık terörle mücadele tecrübesinin haklılığını ve meşruluğunu göstermektedir. İlgili son dönem saldırıların, PKK/YPG/PYD terör örgütüne verilen her desteğin, desteği veren ülke, kişi ve kuruma saldırı olarak dönebileceğinin Avrupalı

başkentler tarafından da anlaşılması gerekmektedir. Avrupa Birliği (AB), Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı (AGİT) ve NATO gibi bölgesel ve uluslararası yapılanmalarda on yıllardır beraber hareket eden Türkiye ile Avrupalı ortaklarının, terör örgütlerinin dil, din, ırk ayrımı yapmadığı ve günümüzde güvenlik kültürünün bir bütün olarak görülmesi gerektiği konusunda da uzlaşmaya varması gerekmektedir.

Türkiye'nin bu minvaldeki bütün çabalarına karşılık, bazı ülkelerin terör örgütünün faaliyetlerine bu denli açıktan izin vermesi Fransa gibi ülkelerde toplumun büyük tepkiler göstermesini ve devlet-toplum ilişkilerinin zarar görmesini beraberinde getirebilir. Bir terör örgütünün faaliyetlerini desteklemeyi “herkesin özgür olduğu” ifadesi kapsamına aldığı görülen İsveç ve Finlandiya gibi ülkelerin de aynı rotada devam etmesi, uzun bir dönem daha NATO güvenlik şemsiyesinin dışında, dolayısıyla bir bakıma Avrupa güvenliğinin dışında değerlendirilmelerine yol açabilecektir. Bu çerçevede gerek Fransa gerekse de İsveç ve Finlandiya gibi ülkeler için yakın dönemde alınabilecek güçlü iç politika kararları, sadece Türkiye ile güvenlik ve savunma ilişkilerini güçlendirmeyecek, aynı zamanda bu ülkelerin Avrupa güvenliği içerisindeki tarihî konumlarını da tekraren pekiştirmelerini beraberinde getirecektir. Sonuç olarak bütün bunların gerçekleşmesi için, ilgili ülkelerin terörle mücadele ve terör örgütlerine karşı müttefiklerle dayanışma gibi alanlarda ciddi, somut ve ivedi adımlar atması elzemdir. ■